

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Neshoda rodičů v otázce vzdělání dítěte z pohledu školy, resp. řízení o přijetí ke studiu

V praxi nebývá pochyb o tom, že volba vzdělání nezletilého dítěte představuje významnou záležitost, na které se rodiče při výkonu rodičovské odpovědnosti musí shodnout (a to přihlížejíc k zájmům, přáním a schopnostem dítěte). Cílem tohoto článku je pak stručně popsat, jak by měla postupovat škola, pokud v průběhu přijímacího řízení zjistí, že jeden z rodičů s přihlášením svého dítěte na danou školu nesouhlasí. Pro ilustraci dané problematiky jsme si níže zvolili (nikoli ojedinělý) příklad osmiletého gymnázia, které v rámci řízení o konkrétní žádosti o přijetí ke studiu zjistí, že rodiče se v otázce volby konkrétního gymnázia pro své dítě neshodují.

K výkonu rodičovské odpovědnosti při volbě vzdělání / vzdělávací instituce pro dítě

Dle ustanovení § 865 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „**občanský zákoník**“ nebo také „**OZ**“), obecně platí, že rodičovská odpovědnost náleží oběma rodičům stejně (pozn. případy omezené rodičovské odpovědnosti nebo omezení výkonu rodičovské odpovědnosti pro účely tohoto článku necháváme stranou). Dle § 876 odst. 1 OZ má být rodičovská odpovědnost vykonávána oběma rodiči ve vzájemné shodě a v souladu se zájmy dítěte (srov. § 875 odst. 1 OZ).

Obecně platí, že ve významných záležitostech dítěte – tj. při rozhodování nad rámec „běžných záležitostí“, kde každý z rodičů vykonává práva a povinnosti z rodičovské odpovědnosti samostatně – musí mezi rodiči panovat shoda. Pokud se rodiče na některé z významných záležitostí dítěte nedohodnou, rozhodne soud na návrh jednoho z rodičů.

Ustanovení § 877 OZ přitom mezi významné záležitosti dítěte – o nichž v případě sporu rodičů bude rozhodovat soud – výslovně řadí volbu vzdělání.

Pokud jde o výkon rodičovské odpovědnosti ve vztahu k třetím osobám, v ustanovení § 876 odst. 3 OZ je zakotvena vyvratitelná právní domněnka, že jedná-li jeden z rodičů v záležitosti dítěte sám vůči třetí osobě, která je v dobré víře, má se za to, že jedná se souhlasem druhého rodiče.

Z pohledu školy a přijímacího řízení má dané ustanovení svůj význam v tom směru, že se nevyžaduje, aby přihlášku ke vzdělání podepisovali vždy oba rodiče (zákonní zástupci) dítěte společně; postačí podpis jednoho z rodičů, přičemž dle § 876 odst. 3 OZ se má za to, že rodič podepisující přihlášku ke studiu jedná se souhlasem druhého rodiče.

Nicméně, pokud by jeden z rodičů jednal ve významných záležitostech dítěte – tj. např. při podání přihlášky ke vzdělání – bez souhlasu či dokonce proti vůli druhého z rodičů (což není v praxi ojedinělé, zejména v případech, kdy rodiče nežijí ve společné domácnosti), má druhý z rodičů možnost sdělit adresátovi jednání jednajícího rodiče (zde tedy škole), že s jednáním, které ve významné záležitosti dítěte učinil jednající rodič, nesouhlasí, čímž vyvrátí domněnku zakotvenou v § 876 odst. 3 OZ, resp. osobu, vůči které bylo jednáno, zbaví dobré víry v to, že jednající rodič jednal se souhlasem druhého rodiče. Pro trvání důsledků takového jednání je pak třeba, aby rodiče v dané věci buď dospěli ke vzájemné shodě (a to s přihlédnutím k zájmům a vůli dítěte), anebo aby ve věci rozhodl na návrh jednoho z rodičů soud.

Dopady neshody rodičů o volbě vzdělání / školy do přijímacího řízení na střední školu - osmileté gymnázium

Právní úprava přijímání žáků ke vzdělání na střední školy (včetně osmiletých gymnázií) je obsažena v zákoně č. [561/2004](#) Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**školský zákon**“ nebo také „**ŠZ**“). Pravidla přijímání žáků do nižšího stupně šestiletého a osmiletého gymnázia se v zásadě neliší od pravidel pro přijímání do prvních ročníků oborů středního vzdělání (srov. § 61 odst. 3 ŠZ).

Rozhodování o žádosti o přijetí ke vzdělání je rozhodováním o právech a povinnostech v oblasti státní správy (srov. § 165 odst. 2 školského zákona), a tedy, aplikuje se na něj přiměřeně správní řád.

V minulosti panovaly pochybnosti, zda rovněž rozhodování škol, jejichž zřizovatelem není stát, kraj, obec nebo svazek obcí (tj. školy soukromé či církevní), o přijetí či nepřijetí ke studiu, představuje rozhodování o právech a povinnostech v oblasti státní správy. Je proto vhodné připomenout, že podle aktuálně platné právní úpravy mají všechny právnické osoby vykonávající činnost školy zapsané do rejstříku škol a školských zařízení, bez ohledu na jejich zřizovatele, při rozhodování o přijetí či nepřijetí ke studiu postavení správního orgánu, neboť rozhodují o právech a povinnostech v oblasti státní správy; ředitelé škol pak vystupují jako vykonavatelé státní správy (tj. fyzické osoby jednající jménem správního orgánu coby subjektu veřejné správy).

Dle § 60a odst. 1 školského zákona platí, že za nezletilého uchazeče podává přihlášku (která má podobu předepsaného formuláře) jeho zákonný zástupce. Na přihlášce přitom postačí podpis jen jednoho z rodičů, coby zákonného zástupce dítěte. Nicméně, s ohledem na úpravu rodičovské odpovědnosti a jejího výkonu v občanském zákoníku (viz výše) by rodič (zákonný zástupce) měl k podpisu přihlášky ke vzdělání nezletilého dítěte na určité škole přistoupit až po té, co bude v tomto ohledu dosaženo shody obou rodičů.

Pokud tedy ředitel školy obdrží přihlášku ke studiu podepsanou za nezletilého uchazeče jedním z rodičů, nemá bez dalšího důvod pochybovat o tom, že rodiče v tomto směru jednají ve shodě – naopak, uplatní se zde vyvratitelná právní domněnka souhlasu obou rodičů ve smyslu § 876 odst. 3 OZ – a tedy, ředitel akceptuje takovou přihlášku jako řádně podanou a zařadí ji do přijímacího řízení. Podáním takové přihlášky ke studiu je tedy řádně zahájeno řízení o žádosti o přijetí ke studiu.

Pokud ředitel školy (resp. škola) následně obdrží informaci o tom, že přihláška ke studiu nezletilého uchazeče byla jedním z rodičů podána i přes nesouhlas rodiče druhého, nemůže pokračovat v řízení o přijetí uchazeče ke studiu. Oznamováním nesouhlasu druhého z rodičů totiž ředitel školy (škola) ztrácí dobrou víru o tom, že přihláška ke studiu byla podána se souhlasem druhého (nejednajícího) rodiče, a tedy neuplatní se domněnka ve smyslu § 876 odst. 3 OZ.

Neexistuje-li shoda obou rodičů ve věci volby vzdělání jejich dítěte, popř. nebylo-li o dané záležitosti rozhodnuto soudem, nemůže správní orgán o přihlášce nezletilého uchazeče o studium rozhodovat. Škola totiž není povolána k tomu, aby v rámci řízení o přijetí uchazeče ke studiu řešila spor rodičů o to, jakou školu bude jejich dítě navštěvovat. K tomu jsou povolány pouze soudy. V takovém případě tedy bude rozhodnutí o přihlášce záviset na řešení otázky (volbě vzdělání uchazeče o studium), již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout.

Dle § 57 odst. 1 písm. b) správního řádu přitom platí, že jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, správní orgán může vyzvat účastníka, popřípadě jinou osobu, aby podala žádost o zahájení řízení před příslušným správním orgánem nebo jiným orgánem veřejné moci ve lhůtě, kterou správní orgán určí. Dle § 64 odst. 1 písm. c) bod 2. správního řádu pak platí, že správní orgán může přerušit řízení,

pokud učinil výzvu podle § 57 odst. 1 písm. b) správního řádu.

Pokud tedy po podání přihlášky ke studiu nezletilého uchazeče vyjde najevo, že jeden z rodičů nesouhlasí s volbou školy, resp. podáním přihlášky ke studiu, mám za to, že škole nezbyde než vyzvat rodiče, který jednal za dítě při podání přihlášky ke studiu, aby v určité (přiměřené) lhůtě předložil souhlas druhého rodiče s volbou vzdělání uchazeče, případně zahájil řízení u věcně a místně příslušného soudu v této věci, a do doby, než bude správnímu orgánu předloženo buď souhlasné stanovisko druhého rodiče s volbou vzdělání nezletilého uchazeče o studium, popř. pravomocné rozhodnutí soudu v této věci, přerušit nadepsané správní řízení § 64 odst. 1 písm. c) bod 2. správního řádu.

V kontextu rozhodování o přijetí žáka ke studiu může problematicky působit zákonný časový rámec přijímacího řízení, v němž musí být rozhodnuto o všech podaných žádostech o studium. Dle § 60a odst. 5 školského zákona, odevzdá uchazeč řediteli střední školy přihlášku pro první kolo přijímacího řízení do **1. března**. Dále za normálního běhu okolností – tj. ponecháváme stranou specifické odchylky související s pandemií nemoci COVID 19 a souvisejícími mimořádnými opatřeními v České republice – platí, že přijímací zkouška v prvním kole přijímacího řízení pro obory vzdělání s maturitní zkouškou se musí konat v období od **22. dubna do 30. dubna** (viz § 60b odst. 1 školského zákona); konkrétní termín jednotné zkoušky určí ministerstvo školství; termín konání případné školní přijímací zkoušky určí ředitel školy. Hodnocení jednotné zkoušky – které zajišťuje Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání – je škole zpřístupněno nejpozději do **28. dubna**. Ředitel školy v případě oborů vzdělání s maturitní zkouškou je pak povinen ukončit hodnocení přijímací zkoušky do **2 pracovních dnů** po zpřístupnění hodnocení uchazeče Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání a zveřejnit seznam přijatých uchazečů. Nejpozději do **1 měsíce po termínu konání řádné přijímací zkoušky** (tj. nejpozději do **30. května**) se mohou konat přijímací zkoušky v náhradním termínu. Na tyto termíny pak navazují další úkony související s přijímáním žáků ke studiu, jako např. podávání a vyřizování odvolání proti rozhodnutím o nepřijetí ke studiu, podávání zápisových lístků, případně konání dalších kol přijímacího řízení. Konečně, **1. září** (zpravidla) začíná nový školní rok.

Pokud by bylo řízení o přijetí uchazeče přerušeno z důvodu nedohody rodičů na volbě školy nezletilého dítěte, a tedy, měl-li by ve věci rozhodovat soud, bylo by třeba, aby příslušné rozhodnutí soudu bylo vydáno v době, kdy lze – vzhledem k zákonným termínům – ještě rozhodovat o přijetí / nepřijetí nezletilého uchazeče ke studiu. Mám za to, že po uplynutí zákonných termínů, v nichž musí být dokončeno přijímací řízení (coby celý komplex řízení o přijetí uchazečů ke studiu), již nelze o žádosti dotčeného nezletilého uchazeče o přijetí ke studiu rozhodnout. Mám za to, že po uplynutí vymezené zákonné doby, v níž se má konat přijímací řízení, se žádost uchazeče o přijetí ke studiu (pro konkrétní školní rok) stane zjevně bezpředmětnou ve smyslu § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu, neboť pominula doba, v níž lze podle školského zákona konat přijímací řízení. Pokud by tedy podmínky pro pokračování v řízení o žádosti o přijetí ke studiu byly splněny až po uplynutí doby určené pro konání přijímacího řízení, mám za to, že by škole nezbylo, než řízení zastavit dle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu, s tím, že žádost o přijetí ke studiu se stala zjevně bezpředmětnou, neboť o přijetí ke studiu na příslušný školní rok již nelze rozhodnout.

Lze tedy doporučit, aby rodiče vzdělání svých dětí diskutovali / řešili včas, aby v případě, že nenaleznou shodu ve věci vzdělání svého dítěte, měli dostatek času k řešení věci soudní cestou. V případě rodičů, mezi nimiž panují problematické vztahy, lze rovněž doporučit, aby si rodič, který bude podepisovat přihlášku ke studiu, předem vyžádal písemný souhlas druhého rodiče s volbou konkrétní školy / škol. Na potřebu včasného řešení situace, kdy mezi rodiči nepanuje shoda ohledně volby vzdělání pro jejich dítě, apelují ve své rozhodovací praxi rovněž české soudy. V tomto ohledu lze poukázat např. na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. dubna 2013, sp. zn. 28 Co 158/2013, v němž soud uvádí (cit.): „Nedohodnou-li se rodiče na tom, do jaké základní školy nastoupí

jejich dítě, měl by ten z rodičů, který navrhuje zapsat dítě do spádové základní školy (tj. školy, v jejímž správním obvodu má dítě trvalý pobyt), podat k soudu návrh na nahrazení souhlasu druhého rodiče s podáním přihlášky k zápisu do základní školy s takovým časovým předstihem, aby v době zápisu do první třídy základní školy bylo k dispozici soudní rozhodnutí, které by souhlas nesouhlasícího rodiče s podáním přihlášky nahradilo.“

V tomto ohledu stojí za zmínku, že rozhodování soudů ve věcech péče o nezletilé by mělo mít prioritu. Dle § 471 odst. 2 zákona č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění, platí, že ve věcech péče soudu o nezletilé rozhoduje soud s největším urychlením. Nejsou-li dány důvody zvláštního zřetele hodné, vydá soud rozhodnutí ve věci samé zpravidla do 6 měsíců od zahájení řízení; vydá-li soud rozhodnutí po uplynutí této lhůty, uvede v odůvodnění rozhodnutí skutečnosti, pro které nebylo možné tuto lhůtu dodržet.

Mgr. Alexej Štěřba,
advokát

[Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.](#)

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz

[1] Viz rozsudek [1 As 53/2011-109](#)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Rozhodnutí Nejvyššího soudu ke změně klíče pro stanovení příspěvků na správu domu a pozemku, k samotnému stanovení příspěvků a k rozúčtování nákladů na služby](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 41.: Záruka za jakost v kupní smlouvě](#)
- [Dvacet let vlastní cestou. Arthur Braun o svobodě, číslech a lidském elementu advokacie](#)
- [Komu náleží vlastnické právo k náhradní veřejné komunikaci postavené investorem?](#)
- [AML rizika u luxusních nákupů](#)

- [Recentní judikatura Nejvyššího soudu k důvodům neplatnosti usnesení valné hromady](#)
- [Tlačítko pro odstoupení od smlouvy jako nový standard spotřebitelského online rozhraní](#)
- [Formální a materiální stránka přestupku; case study](#)
- [Cyber Resilience Act: od září 2026 budete muset hlásit incidenty i zranitelnosti. Jste na to připraveni?](#)
- [Sleva z ceny díla vs. náhrada škody při vadném plnění díla](#)
- [Dobré mravy jako krajní korektiv soudního rozhodování: vývoj judikatury Nejvyššího a Ústavního soudu](#)